

Tantárgy neve	Természetvédelmi ökológia
Tantárgy kódja	FDM1823
Meghirdetés féléve	2
Kreditpont	2
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	2+0
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Dr. Szép Tibor
Tantárgyfelelős egység kódja	főiskolai tanár
A tantárgyfelelős tanszék kódja:	KV

1. A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései:

Az alapszakon elsajátított biológiai, ökológiai és természetvédelmi alapismeretekre támaszkodva a természetvédelmi problémák és kezelésük értelmezése szempontjából alapvető ökológiai, evolúciós folyamatok és azok vizsgálati módszereinek megismerése.

2. A tantárgy tartalma:

A szünbiológiai organizáció, individualizációs és kollektivizációs tendenciák. Szabályozás a populációk szintjén: determinisztikus és sztochasztikus populációdinamikai modellek, visszacsatolási mechanizmusok, forrás-limitáció. Életmenet-stratégiák. A populációk közötti kapcsolattípusok: elemi (konkurencia és kompetíció, ragadozó-zsákmány kapcsolat, parazitizmus, mutualizmus) és nem elemi kölcsönhatások (táplálékláncok, táplálékhalozatok, niche). A cönológiai szukcesszió, autogén és allogén folyamatok. Diverzitás, komplexitás, stabilitás (reziliencia, rezisztencia, robusztusság) és közösség szerkezet. Erdődinamikai jelenségek, foltdinamika, lékdinamika. Erdő-szukcesszió, erdőfejlődési folyamatok. Az erdőgazdálkodás hatása a biodiverzitásra. Ökológiai szempontok érvényesítése az erdőszetben. A testméret szerepe, kulcsfajok, funkcionális csoportok, „keystone” folyamatok és az életközösségek dinamikája. A biológiai sokféleség értelmezése, megoszlása a Földön, globális védelme a veszélyeztető tényezők ismeretében. A biodiverzitás monitorozása, élőhelyosztályozási rendszerek. A populációk és fajok védelmének alapjai. Fajmentés a természetes élőhelyen kívül. A klasszikus „egyensúlyi” és a modern „nem-egyensúlyi” elmélet érvényesülése a természetvédelmi kezelésben. Restaurációs ökológia: a fenntartás és kezelés konzervációökológiai alapfogalmai és az élőhely-helyreállítás gyakorlata. Ökológiai folyosók természetvédelmi jelentősége

3. Évközi tanulmányi követelmények: -

4. A megszerzett ismeretek értékelése (félévközi jegy, vizsgajegy): Kollokvium

5. Az értékelés módszere:

A tárgy keretében elhangzott előadások és kötelező irodalom alapján írásbeli vizsga.

6. Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló segédanyagok:

Videó és számítógépes prezentációs anyagok.

7. Kötelező, ajánlott irodalom:

Haraszthy L. (1995): Biológiai sokféleség megőrzésének lehetőségei Magyarországon. WWF füzetek 8., 44 pp.

Kerényi A. (1995): Általános környezetvédelem. Globális gondok, lehetséges megoldások. Mozaik Oktatási Kiadó, Szeged, p. 383.

Sutherland W.J. and Hill D. A. (1995): Managing habitats for conservation. Cambridge Univ. Press.

Standovár T., Primack, R.B. (2001): A természetvédelmi biológia alapjai. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 542 pp.

Kerényi A. (2003): Európa természet- és környezetvédelme. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003. p. 100-258.